

„ŽVAIGŽDĖ“--MĖNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eis kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa., 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigždė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

RUGPIUCIO-AUGUST 1923 M.

INTALPA

	Pusl
Lietuviai amerikiečiai sukrukskite	8
Lietuviams amerikiečiams proga	7
Laisvos Lietuvos pavasaris	9
Gegužio 1 d. auka	20
Petras Mockevičius ir jo raštai	24
Kas Girdėt Pasaulyje	26
Naujoji J. V. Valdžia	28
Nuo Redakcijos	29

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St.,
adresuokit: Philadelphia, Pa.

"AUŠROS" FOTOGRAFIJOS!

Apvaikščiojant šįmet 40-ies "Aušros" išleidimo sukaktuves taip Lietuvoje, taip Amerikoje pasirodė mūsų apšviestunijoje didi stoka susipažinimo su tuomi svarbiu mūsų literatūros istorijoje laikraščiu. "Aušros" komplektai šiadien didžiausia retenybė ir tie patys nuo amžio sunykę.

Šian ten teko girdėti sumanymas padaryti antrą "Aušros" laidą, bet, kol kas tai palieka pia desideria.

"Žvaigždės" redakcija, norėdama paraginti mūsų švie-suomenę prie studijų "Aušros", Spaliu m. žurnalą padarys sukaktuviniu "Aušros" leidiniu. Tame leidime bus atspausa fotografiškai (facsimile) **visas "Aušros" pirmasis numeris** ir keletas įdomesnių puslapių iš kitų pirmojo "Aušros" meto numerių, taipgi bus atspausstos žymesnių aušrininkų ir anų pasekėjų fotografijos ir keli puslapiai Basanavičiaus rankraščio fotografijos.

Kaina to "Žvaigždės" žurnalo (8—10 arkušų) bus užsisakantiems iš anksto 1 doleris.

Adresas užsisakyti: Amerikoje, "Žvaigždė", 3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa., Lietuvoje, "Žvaigždės" redaktorės adresu: Pranaičių Julė, Aleksoto Gatvė Nr. 6, Kaunas, arba par adresse Prof. E. Volteris, Donelaičio Gatvė, Nr. 21, b. 12, Kaunas.

Lietuviai amerikiečiai sukruškite!

Palyginti per trumpa, penkerių metų nepriklausomo gyvenime laiką Lietuva igijo daugiau priešų, negu šalininkų. Tai yra karti teisybė, vienok kurios nereikia slėpti, bet atbulai ją reikia juo dažniau aikštėn kelti, kad pažintume tas priežastis, dėl kurių Lietuva atsidūrė tokioj padėty, kad galėtume ją iš tos nenaudingos padėties išvesti.

Bet juo liūdniau yra, kad netiksliomis savo priemonėmis viešataujančios Lietuvos partijos atstūmė nuo Lietuvos nemaža jos gerų šalininkų, uolių rėmėjų, ir padarė juos Lietuvai nedraugingais arba atšalusiais, sumažinę tuo būdu ir taip neskaitlingą draugų skaičių ir pasunkinę Lietuvos padėtį. Tiek progos davusi gražioms svajonėms, ir rodos ne be pamato, visiems lietuviams Nepriklausoma Lietuva, viešpataujančių partijų valdoma, karčiai apvylė daugumą geriausių Lietuvos mylėtojų, kurie svajoto turėti „savą“ Lietuvą, bet kuri jiems svetima virto.

Tokioj padėty atsidūrė Lietuvos nepriklausomybei daugiausiai pasidarbavę, geriau asakius, tą nepriklausomybę iškovoję, žmonės. Jie šiandien išniekinti, apšmeižti žmonių akyse dėl to tik, kad jie nebuvo viešpataujančių partijų pakalikai ir priešinosi netiksliam tų partijų veikimui, kuris Lietuvai kenksmingas buvo. Ne ta šiandien atrodo Lietuva, kaip kad tų žmonių svajota buvo, kovojant už jos nepriklausomybę, ji turėjo lietuvių širdį savesp traukti, masinti joje apsigyventi, bet neatstumti. Negeresnėj padėty atsirado ir lietuviai išėiviai, gyvenan-

tieji Amerikoje. Siems Lietuva virto tikra savo rūšies „pamotė“. Caro gadynėj vargo ir priespaudos verčiami išvykę tūkstančiais laisvon šalin — Amerikon gyventų, lietuviai amerikiečiai kaip išganymo laukė, beatsistatant Nepriklausomai Lietuvai, tos valandos, kada jie galės savo numylėtan kraštan atgal grįžti.

Užtat kaip noriai jie sutiko pirmą raginimą remti aukomis Lietuvos atstatymą, ir, nors tam aukų rinkimui metais galo nesimatė, lietuvis amerikietis duosnia ranka skyrė savo sunkaus uždarbio dalį, by tik ta auka, jis žinojo, buvo Lietuvos labai skiriama. Ką besakyti, deka toms aukoms gal daugiausia ir pasisekė sutvirtinti Lietuvos nepriklausomybę, tai nepriklausomybei stipresnius pamatus padėti. O kiek be medžiaginės paramos, lietuviai amerikiečiai yra parėmę Lietuvos neripklausomybę moralia savo akcija — sunku tai net apskaitliuoti. Ko, rodos, bereikėtų daugiau, tesidžiaugie lietuviu amerikietis širdis, matant savo numylėtą kraštą nepriklausomai gyvenant, kad seniai laukta proga sugrižti tėvynėn prisiartino. Bet čia tai ir prasideda visas lietuviu amerikiečio tragizmas. Būriais važiuoja lietuviai amer. Lietuvon, dažnai ištisomis šeimynomis, tvirtai tikėdami rasia ten parvykę tokio pat jų reikalų supratimo, užuojautos ir paramos, kaip kad jie yra čia Amerikoje Lietuvai parodę. Amerikiečiui lietuviui rodėsi, kad tai kaip jis bevažiuodamas Lietuvon dienas skaitė, kada turi Lietuvos rubežių privažiuoti, tai lygiai panašiai dienas skaitydami laukė ji parvykstant ten Lietuvoje lietuviai, jų valdžia, pasiruošę visa kuo išgalint pargrižusiam broliui padėti. Gal tai buvo perdidelis sentimentas, bet kita vertus, lietuvis amer. ki taip ir negalėjo manyti, tai gali gerai suprasti kiekvienas, kuriam teko ilgus metus nebūti tėvynėje, svetimoj šaly gyvenant, pilnam pasiilgimo savo nepriklausoma patapu-

sią tėvynę išvysti. O čia dar prie to lietuvis amerikietis įvairiais būdais buvo kalbinamas grįžti tėvynėn, kur taip gerai jam ten būsią — Lietuvoj patys lietuviai šalies valdžią sudaro! Todėl pilnai suprantamas lietuvis amerikiečio skaudus apsilimas, pagrižus tėvynėn ir neradus ten tinkamos sau užuojautos, nė kelintos dalies gero gyvenimo, apie kurią jam taip saldžiai buvo kalbėta Amerikoje. Aš čia neminėsiu tų vargų ir nemalonumų, kuriuos sugrižusiam lietuviui amer. Lietuvoje tekdavo pergyventi, nes tai vargu bau beapsimokėtu, — užimtų daug vietos, gi jie ir taip yra gerai žinomi. Man svarbu ši kartą išskelti aikštėn patį nemalonų faktą, kad sugrižę Lietuvon lietuviai amerikiečiai, tiek daug prisidėję prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, nesutinkami Lietuvos valdžios su priderančia jiems užuojauta ir pagalba, neparodoma tinkamo jų reikalų supratimo. O, rods, lietuviai amer. pilnai užsipelnė laukti iš Lietuvos valdžios pusės visokeriopos pagalbos. Bet liūdnas šių dienų apsirėškimas — dabartinė Lietuvos valdžia mažai tesiskaito su valstybingais ir daug pasidarbavusiais savo krašto gerovei piliečiais — neskiriama grūdai nuo pelų, tebetaikoma ne tik amer., bet ir čiabuviams, Lietuvoje gyvenantiems lietuviams. Del to tai lietuviai amerikečiai sugrižę Lietuvon, lygiomis teisėmis su svetimšaliais statomi, delto tai nemaža karštų Lietuvos patriotų netikusiu valdžios elgesiu paniekinti ranka pamoja dirbę Lietuvai.

Taip toliau negali palikti. Reikia tokią nesveiką padėtį taisyti, kad tarp Lietuvos ir šimtų tūkstančių lietuvių amerikiečių nepasidarytų visiška bedugnė, kuri būtų lygiai abiem pusėm prazūtinga. Lietuvos visuomenė tai jau suprato ir, nesutikdama su dabartinės valdžios priemonėmis, kelia savo balsą prieš tokią negeistiną valdžios

politiką. lėtisos politinės partijos, k. t. Lietuvos Zemdirbių Sąjunga, Tautos Pažangos partija, Lietuvos Atgimimo Draugija ir kt. yra pareiškusios savo nusistatymą tuo klausimu, kad lietuviai amerikiečiai nebutų Lietuvos „posūniais“ laikomi. Reikia tik, kad ir lietuvių amerikiečių organizacijos ta prasme energingai pasisakytų, kad už savo lietuvių teises išvien kovotų su pritariančiomis Lietuvos visuomenės grupėmis. Tada galima tikėtis gerų rezultatų, nes valdžia, nors ji ir ilgiausiai būtų, yra laikinas faktorius, o su visuomenės balsu, jei jis tinkamai pareikštas, visuomet skaitysis. Tai mes turime visomis priemonėmis siekti įvykinti, kadangi nuo to priklauso visos Lietuvos gerovė ir ateitis, nes jeigu nebus tarpe šių dviejų lietuvių tautos didelių dalių vienybės, bendradarbiavimo, tai ir savo valstybei mes gerų pamatų nepadėsime — jie vis bus laikini, nestiprūs ir greit galės sugrūti. Tik vieningas tautos darbas gali čia padėti, nes tik tokiu būdu galima sudaryti vieną darbsėją lietuvių šeimyną, kurioje kiekvienas lietuvis būtų mylimas ir lygus narys tos šeimos.

K. M.

(Sio straipsnio rašytojas niekadęs nebūvo Amerikoje. Jis žymus literatas. Jo šis atsiliepimas parodo, kad Lietuvoje pradeda atsirasti sveikai mąstančių žmonių, kurie pamatė didelę klaidą ligšiolaikinio nusistatymo link Amerikos lietuvių, butent anuos tėvynėn grįžusius visokiais biurokратиškais pančiais varginti, piliečių teises jiems atimti, jais nepasitikėti, priversti juos bėgti iš tėvynės Amerikon, kur partijų činovnikai išnaudotų Lietuvos biurokratų naudai savo gudriom registracijom. „Selauk amerikontai, mums tik anų doleriai tinka“ — politika, regimai, atranda pačioje Lietuvoje priešų. Red.).

Lietuviams amerikiečiams proga.

Klaipėdos Kraštą perėmus Lietuvos valdžiai, daugelis iš atkaklių Vokietijos šalininkų, vokiečių parduoda savo namus, prekybos ir pramonės įmones ir kraustosi Vokietijon. Mat negali pakeisti Lietuvos režimo, perdideli vokiečių valdžios mėgejai.

Tas išpardavimas daromas labai paskubomis ir palyginti labai pigia kaina. Pavz. man asmeniškai teko būti vienoje plytų gaminimo fabrike — tai mažas, gražus miestelis, visur mūriniai trobesiai, — kur keletas mašinų komplektų, savo elektros apšvietimas, prie to fabrike apie 500 vok. margų žemės (100 margų pievų), užvestas pieno ūkis — laikoma keleta desėtkų galvijų, — ir už tą visą savininkas prašo \$35.000 (trisdešimts penkių tūkstančių) dolerių, kurios sumos tik vienos mašinos vertos, kaip specialistai kalba. Panašiai pigia kaina parsiduoda ir kitos įmonės, užvedimai. Visur geras susiekimas — iš ūkių centrų pratiesta siauras gelžkeliukas į stambesnius gelžkelio linijas.

Manyčiau lietuviams amerikiečiams pravartu būtų susidomėti šiuo klausimu, ir pavieniu ar keliems susidėjus pasistengti nupirkti vieną, kitą, o gal ir visas vokiečių parduodamas prekybos ir pramonės įmones, viešo pobūdžio namus (viešbučius — restoranus) bei žemės plotus — dvarus, nes čia Klaipėdos krašte žemės valdymo visai kiti teisiniai pamatai, negu Lietuvoje. Klaipėdos Krašte negalioja Lietuvos Steigiamo Seimo išleistas Žemės Refor-

mos įstatymas, ginas pirktis didesnę žemės plotą. Be to, pati žemės ūkio kultūra bei apskritai viso gyvenimo Klaipėdos krašte sutvarkymas, manau, daug turi panašumo su Amerikos farmomis, jų gyvenimu, todėl lietuviams amerikiečiams čia būtų labai dėkinga ir patogi dirva ekonominiai išvirtinti. Dabar gi po Klaipėdos kraštą važinėja Lietuvos žydai ir stengiasi viską supirkti.

Todėl Lietuviai amerikiečiai, geriausia keleta jų susitarę tepasiunčia savo įgaliotini, ar įgaliotinius, kurie, gavę vietoje (Klaipėdoje) tinkamų informacijų, galėtų supirkimo reikalą atlikti. Tai galima būtų padaryti, mano nuomone, net per amerikiečius lietuvius, Lietuvoje gyvenančius. Reikia naudotis proga, kuri retai pasitaiko.

Lietuviai.

p. Lietuvio, NB niekad Amerikoje nebuvusio, šis straipsnis „Žvaigždėje“ irgi konstatuoja faktą, kad tarp Lietuvos rimtesniųjų inteligentų, ypač neisigilinusiuju į partijų reikalus ir nepalikusių partijų pakalikais, pradeda įsigalėti supratimas, juo Amerikos lietuviai reikalingesni šaliai nei iš Rusijos grįžę žydėliai ir buvusieji caro tarnai.

Laisvos Lietuvos Pavasaris.

Dar niekad mūsų tėvynėje, nuo kada ji pradėjo laisvai, nepriklausomai tvarkytis, teip aiškiai nebuvo jaučiama amerikiečių stokos, kaip šią praėjusią žiemą. Net pačiame Kaune, kur dar pernai mirgėte mirgėdavo gatvėse smailiais batais bemindžioja sostinės klampų dublyną mūsų broliai iš užjūrio, — šią žiemą visai maža jų čia buvo matyt. Kodel? —

Jau ir pavasaris pradėjo rimtai reikšti savo gyvybę, persikvietęs į talką paukščių čiulbuonių aibius. Tik dar žiema baltgalvė, išliegusi šįmet gamtos jai skirtą laiką, nūn stengias atsikirsti už praeitą beveiklę, stodama kartas nuo karto į aršią kovą su energingu žaliuku. Tai tirštu sniegu apiberia medžių, krūmokščių besišiepiančius pumpurus; tai šiaurių vėjų rusčiai juos iškaudina, ar ledais apšaudo besprogstančius leinus augalus; tai saulės neskalsius spindulius užengščia palšais, tamsiais debesiais ir dangų pravirgdo šaltu, ilgu, įkiriu rudens lietumi.

Bet veltui karštatės žiemos sielvartojimai. Ji jau atgyveno savo speiguotas dienas, ir jos nelemti vėlybi prajovai — vien paskutinės merdėjimo blyksenos. Atbudusiai pavasario gamtai gyvybės siūlo jau nepakirs.

Flora, nustūmus nuo sosto bejiegę valdovę, skubiai ėmė taisyti naujų rūbų daugspalviams žiedams krauti ir įvairių įvairiausiems vaisiams nokinti. Fauna, nusiziūrėjus į neatskirtiną sesutę florą, gūviai ruošia savo šeimynai namelius šakų tankumynuose, stogų palėpėse, arimų, pievų duobelėse ir giliuose žemėj' urvuose.

Tik žmonių giminėje, prisikėlusios tautos po sunkaus žiemos slėgio ir sutraukusios vergijos pančius, kaž kodėl savo gyvenimo pavasary n'eina valstybių kurimo darban gamtos pramintais takais. Jos nusigrįžę nuo aušros spindulių, grumias, klampoja neišbredamame suiručių šiukšlyne, ar žaidžia, it silpnapročiai kudikiai beprasmišiais mullo burbulais, — vietoj purenus žemę savo kultūros, gerbuvio sėjoms. Kitos dar blogiau elgias, — naikindamos iš pat šaknų visa, ką joms jų bočiai ilgais vaisingo triušo amžiais pagamino ir paliko kaipo švenčiausius paminklus, kurių neveikė sugriauti žiauriausi nelaisvių smūgiai.

Tiesa, yra ir išimčių tokiame bendrumos chaose. Stai viena, kita sutremptų valstybių, pakilus iš karo griuvėsių ir stojus laisvųjų tautų eilėje, drąsiai iškopė iš savo pavasario dumblo, laukus rūpestingai idėjo — ir šiandien tenais — jau vasara daug brandžių vaisių ugdo.

Deja, mūsų garbingų senuolių brangus palikimas — narsaus Gedimino, Vytauto Didžiojo šalis — tokiomis laimingoms išimtims toli dar neprilygsta.

Nestinga mums gerų norų savo valstybės tvarka užimponuoti pasauliui. Tik stinga rimtybės ūpo — dirbti nuoširdžiai vienybėje kilnų statybos, kultūros darba, kaip brolis su broliu, kaip vienos motinos dorai išauklėti vaikai. Ir Visagalio mums duotąjį laiką — jokiais žemčiūgais neapkainuojamą dovaną — eikvojam tuštiesiems, be naudos ginčams; pešamės, baramės už menko asmens, siauros partijėlės pirmybę, tartum, palaidi, maži dykūnai. Jau ketveri metai praslinko, nuo kada mūs tėvynėi patekėjo savistovios buities saulutė. Tečiaus, toji seniai mūs laukiama palaimos šviesa — augščiau rytų orbito ir nepakilo...

Kada Lietuva vos gyva po karo pakėlė iš ašarų upe-
lių, kraujo klanų savo suvargusią galvą ir ištiesė maldau-
jančią ranką užjūrio vaikams, — tie, pamiršę savo gy-
viausius reikalus, šoko, kas gyvas, motinai gimtinei pagel-
bon. Visa amerikiečių spauda, be išimties, vieną sutarti-
nę giesmę — giesmę be galo užtraukė ir tekartojo keletą
metų. Ta giesmė prasideda gerai visiems lietuviams
žinomais žodžiais: „Padėkime Lietuvai atsistatyti!“

Išjudinti galingiausiojo ginklo — spaudos, — Amerikos
lietuviai ėmė ruošti visuose miestuose, miesteliuose pra-
kalbas, mitingus, pokylius ir tiems panašias pramogas —
vienu tikslu: — išgriautai tėvynei aukų parinkti. Ir
sunkaus darbo — darbo katorginio žmonės duonpelniai
nešė, krovė duosniai, nešykštaudami ant gimtinės auku-
ro. Jų kruvino prakaito uždarbis — doleriai — plaukte
plaukė iš turčių ir varguolių butų — vienu tolygiu keliu
— į Lietuvos šalį...

Galop, nesitenkindami gryna medžiagine savo pašal-
pa, amerikiečiai ryžtasi patys, kas Atlantiku, kas Didjū-
riu, keliauti į tėvų žemę — suraminti karo slibino apiplėš-
tų, nuskriaustų brolių; jiems padėt ne vien pinigais, bet
darbu ir igytais kultūringesnėj šaly tinkamais prity-
rimais.

Minių minios plaukė į tą kraštą, iš kur pirm keliu,
keliolikos metų išginė juos skurdas į platųjį pasaulį —
duonos jieškotų: vargdienis vargdieniui — geriausias
draugas nelaimėj.

Paplito po Lietuvą iš Amerikos grįžę josios vaikai, o
su jais kartu ir dolerių tūkstančiai. Karo siaubūno išnai-
kintose vietose, netrukus išdygo naujų trobesių, mokyk-
lų, pramonės įstaigų. Išlikę nuo bado, kietų okupacijų
slėgio, Lietuvos tėvynmeiliai, subūrę savo jėgas į krūvą,

remianties amerikiečių dolerių stipria galybe, sukūrė valstybę, išrinko jai šeiminingą — Lietuvos Steigiamąjį Seimą..... Triumfo valanda mums atėjo...

Visi lietuviai, užmiršę vakarykščias, dar neužgijusias savo žaizdas, džiaugias, krykštauja, susilaukę tikrų brolių — sesučių valdžios. Burių buriai, tautos vėliavom nešini po miestus, bažnytkiemius, paraduoja, dainuodami Lietuvos himną, šaukdami iš visų krūtinių, visokiais balsais — valio nepriklausoma Lietuva! valio Steigiamasis Seimas!...

Gi laikinojį sostinėį — Kaune — paraduoja ne vien pilkos sermėgių minios, bet narsūs rikiuotėj' kariai su savo garbingais vadais, lydimi karo kapelijų linksmoms melodijoms. Jiems pritaria augštieji mūsų valdiniukai. Susikalstę suolus, stalus iš menkai apobliuotų lentų, (nes, ką rusai, begdami iš Lietuvos nespėjo išsigabenti, pagrobė okupantai vokiečiai), ėmė puotauti, linksmintis, šokti, tuštindami šampano, gintarų nektaro bonkas lig pat dugno, o tuo kart — ir jaunos valstybės sulopytą išda.

Ir Amerikos lietuviai, neatsilikdami nuo savo viengėnių Europoj, teipgi džiugavo savuose rateliuose ir viešai — tautinėm procesijom miestų gatvėmis. Tik amerikiečių iškilmių tikslas buvo gilesnis, praktiškesnis, negu vien tautinio džiaugsmo demonstracijos. Jie savo parodomis norėjo suindominti Amerikos įvairių tautų sluoksnius, Jungtinių Valstybių valdžią — nepriklausomos Lietuvos susikūrimo bei parlamento išrinkimo įvykiais. Tuomi gi buvo rengiama dirva pripažinimui mūsų Valstybės de facto ir de jure. Amerikos lietuviai, kvietė į savo mass-mitingus, pokylius įtakingiausių dienraščių reporterius, redaktorius, kongresmanus, senatorius, advokatus, teisėjus, miestų majorus, bankierius, kapitalistus,

etc., kad jie išgirstų iš mus oratorių lūpų apie Lietuvos garbingą žilą praeitį, vergijos kančias ir sunkiai iškovotą mūs laisvę.

Tokių susirinkimų pasekmės ėjo mūsų naudon. Amerikiečių anglų spaudoje dažniau pasirodydavo prielankūs lietuviams straipsneliai, žinios. Washingtone, Senato, Kongreso atstovų tarpe atsirado Lietuvos užtarėjų, kurie noriai išrūpindavo Amerikos piliečių lietuvių delegacijoms audijencijas pas prezidentą — Lietuvai pripažinimo klabint. Nors nemaža mūs tėvynainiams Amerikoje prisiėjo privargti, prisidaruoti įvairiomis peticijomis, dažnomis „meldžionijomis“ į Baltąjį Rumą, tačiau, jie rankų nenuleisdavo. Nepasisekimai vien užgrūdindavo juos pasiryžime pasiekti tikslo. Jie dėjo dar gausesnes aukas; leido anglų kalboj Lietuvos istorijos brošiuras, pamfletus ir stambesnius veikalus; išsiuntinėjo tą literatūrą visiems Amerikos ambasadoriams, konsulatams, didžiausiems pasaulio politikams, diplomatomis, įžymiausiems laikraščių leidėjams ir t.t. Toji Amerikos lietuvių įtempta misija neliko be teigiamų išvadų. Lietuva tapo pripažinta ne tik mažųjų, bet ir didžiųjų valstybių ir pagaliaus — pačios Jungtinių Valstybių valdžios.

Rasi šioje akcijoje pasaulio politikai vadovavosi ir kitokiais motyvais, — visgi pasiliks neužginčijamas faktas, jog mūs broliai užjūry, daugiausia prisidėjo spauda, darbu, pinigų bei gudrumu prie iškovojo Lietuvos pripažinimo. O kad be amerikiečių finansinės paspirties nei pati mūs valstybė nebūtų susikūrus, to šiandien Lietuvoje dar nieks nepamiršo.

Tuo tarpu, kaip karšti mūs patriotai anapus vandenu dirbo, išsijuose, tėvynės gerovei, o Lietuvos ponai linkmino „muzikų“ nuobodžiam pily išsipudravusias lenkes,

maskalkas, žydes, prancūzes — dievai žino iš kur atvežtas, — mūsų „rimtas“ galvočius — St. Seimas irginėsnaudė. Jis tiesė stakles, posmavo, audė naujus, margių margiausius įstatymus, įvairiausiom spalvom. Ir priaudė devynias galybes — daugiausia raudonos varsos, mandresnių už Spartos Likurgo teisių. Tuos savo išminties perlus, apmales paviršium išklerusiom, skolintom Rusuose kritikos girnom, mūsų parlamentas sudėjo juos į vieną krūvą, įpūtė kažkokią, ne savo dvasią, pakrikštijo skambiu vardu „Lietuvos Konstitucija“—ir paleido pasaulin...

Nustebo, nuliūdo Lietuvos ūkininkai, kaimiečiai, bajorai, žemdirbiai, — perskaitę žemės reformos kodeksą. Susirūpino Amerikos piliečiai lietuviai, pasijutę be tėvynės bastuoliais, išmestais už gimtinės slenksčio, nutrenktais žemiau Galicijos, Kaukazo, Turkestano, Afrikos žydų, teroristų bolševikų ir visokios rušies svetimų gaivalų...

Kuomet gi „darbštus“ Seimininkas statė amerikiečiams neperlipamą tvorą į tėvų šalį, Europos aferistai derėjosi už Lietuvos kailį, žydai visais keliais papliupo į mūsų tėvynę — iš raudonųjų lygybės, brolybės rojaus ir iš tolimiausių kraštų. Lietuva mat vaisinga šalis, ypač ne savo žmonėms. Maskvoj gi, Petrograde, Odesoj, kas tik panorėjo pirkosi už pinigus mūsų atstovybių kontorose Lietuvos pilietybę, o šios altruistinė, tolerantinė valdžia atidarė plačiai šalies vartus naujiems „vargšams piliečiams“ niekad savo akimis neregėjusiems Lietuvos. Tie gi „vargšai“ atsibaldėliai, beregint, tapo didėliais turčiais, spekuliuodami, šmugeliaudami mūsų šalies nauda. Jie užėmė patogiausias pramonės vietas, įsikraustė į valdžios įstaigas, pavergė mūsų kultūros židinį universitetą, užkrėtę jį bolševizmo puvėšiais ir rusų krankščių žargo-

nu. Nun Kaunas, — ačių mūsų administracijos perdideliu nuolaidumui, — visais atžvilgiais — grynai rusuojančių žydų sostinė. Ryte, diena, vakare, po Laisvės Alėja veik vieni žydai su žydėmis — išsipuošę lyg New Yorko milijonieriai — vaikštinėja, pasipūtę, rusiškai erzėdami, peikdami Lietuvos gojų tvarką ir didžiudamiesi Sovietų Maskvos „kultura“.

Sename gi mieste — per žydus ir praeiti negalima. Jie sustoję krūvomis ant siauryčių purvinų šaligatvių, mitinguoja, derasi laisvai, kliudydami praeiviams; — jų pilnos gatvės besiergeliuojančių — daugiausia vis rusų kalba.

Net prie pat Seimo rūmo — čia jau pas prezidento rezidenciją, palikta vidury Gimnazijos gatvės žydams vertelgoms rinkti — gyvom ir negyvom prekėm pardavinėti Koks čia „švarumas“ nuo visokių gyvulių, šieno pakraikių, supuvusių vaisių — galima įsivaizdinti... Kas dar aršiau — tai visas vainikas nušiupusių, aplūžusių prekybos šetų — po pačiais Parlamento langais!..

Ziūri į tai visa žmogus ir stebiesi, kodėl miesto galva — burmistras — ir šeiminkas Seimas neįsako perkelti rinkos ir tų šlykščių lužnų krautuvėlių į joms prideramą nuošalią vietą? Rodos būtų daug mandagiau ir sveikiau, kad užverstą per daug jau neestetinėm šėtrom kiemą greta Parlamento, apsodintu medeliais ar išstatytu tenais vienai viršaus gimnazijų trobesi. Ak Seimas, užėmęs buvusios prie caro rusų vyrų gimnazijos ruimingą namą, turėtų tinkamai atsisteisti. „Aušros“ — vienatinė lietuvių mišri gimnazija, kurioje dar ir Komercijos gimnazija įterpta, — seniai jau per angšta. Jei valdžia nesigaili kelių milijonų litų miesto teatrui išremontuoti, tai tuo labiau, regis, neprivalėtų šykštauti švietimo įstaigoms. Nun daugelis norinčių mokytis lietuvių jaunimo, neįtilpdami į

savąją Gimnaziją, įstoja į lenkų, vokiečių, rusų, ar žydų, — žinia, su mūs pačių skriauda. Ir kogi galima laukti, pavyzdžiui, iš tokio lenkų mokyklos auklėtinio, kuris iškala, tenais vartojamuose istorijos, geografijos vadovėliuose, būk Lietuva yra vien Lenkijos provincija! Po šiai dien švietimo ministerija, nepaisant tūlų patriotų patėmėjimų, ir net pakartotinių protestų, nesiima priemonių tai lenkų beteisei pašalinti iš jų gimnazijos Kaune. Be galo jau mes nuolaidus visokiems savo išnaudotojams ir net atkakliausiems priešams! Irgi nėra sveika Lietuvai, kad mūs valdžia leidžia žydų gimnazijoj Kaune dėstyti pamokas rusų, o ne žydų kalba. Ar gi ne gana žydai nudažė savo rusizmu visus Lietuvos miestus bei miestelius!?. Kam dar jų atžalos — išaugę pačioj Lietuvos širdy, — turėtų palaikyt mūsų žmonėse skaudžios vergijos liekanas? Juk tai nežmoniška leisti pašaliečiams š mūs teip ciniškai tyčiotis. Ir panašios tolerancijos nerasime, turbūt, niekur pasauly.

Nesistebėtume, jei Lietuvos „nauji piliečiai“ už tokias malones būtų mums dėkingi. Bet toli gražu teip nėra!

Nepaisant to, kad Lietuva žydus priėmė plačiausiu glėbiu, priglaudė, padarė juos faktinai mūs valdovais, — jie ne tik nepadėjo, galėdami, mums išsirūpinti didžiųjų Valstybių pripažinimą, bet kliudė. Invedus lietuvių valiuta, žydai stengėsi visomis įmonėmis ją sutrempti — vokiečių naudai ir savo didesniajam gešeftui. Kada vokiečių markė stambiais, nelygiais šuoliais ėmė riedėti pakalnėn, — žydai spekuliantai papirkinėdavo mus telefonų centralines, kad lietuvių bankai ir lietuviai pirkliai negalėtų laiku sužinot markės kurso, kol anie prisipirks pigiausiomis kainomis prekių. Ir teip budavo labai dažnai, kad Ukio, Prekybos ir Pramonės ir Emisijos ban-

kai sužinodavo dienos kursą keliom valandom, ar net visu pusdieniu vėliau už žydus.

Štai, kaip Izraelio vaikai atsimokėdavo mūs gailaširdėi tėvynei už šiltą prieglaudą, sočias vaišes, paternale globą ir suteiktas jiems didesnes privilegijas, negu tikriems lietuviams. —

Tokiose aplinkybėse — lietuviams ne lengva nunai gyvent savo šaly. Ukininkai dejuoja, nepakeldami jiems užkrautų mokesčių, neturėdami litų. Valdininkai, miestiečiai — badauja, skursta dėl nenormalės brangybės reikalingiausių daiktų, kuriems besąžyningi svetimi vaizboriai, niekeno nekontroliuojami, kas kart vis augštesnes kainas nustato.

Lietuvos studentai apglėžia savo universitetą, kur bolševikuoja žydai, be jokios atsakomybės, mindžioja lietuvių tautybę. Jau suvirš penki šimtai lietuvių jaunimo nunai mokinasi užsienių Universitetuose, kuomet mūs augščiausioj mokslu istaigoj šeimininkauja žydai su bolševikais.

Amerikos gi lietuviai, pamatę priešais save, konstituantos parioglintas spygliuotų gairių barikadas ant tėvynės sienos, — spruko, dūšaudami, atgal po Dėdės Samo jaukais skvernais, palikę Lietuvoje, ne vienas jų, visą ilgų metų savo sunkaus darbo turta. Parvyko jie tėvynėn karšta gimtinės meile lydimi, kilniausiais tikslais — Lietuvai padėt atsistatyti iš griuvėsiu... Ir grįžta karčiai apvilti, aimanuodami, kad matutė Lietuva jų išsizadėjo...

Bet neteisingai broliai amerikiečiai kaltina savo tėvų šalį. Ne ji jų išsizadėjo ir ne ji išvijo juos atgal už plačių vandenų, — kur nenumalšomas nostalgijos kirminas, be atleidžio graužiā ilgiančias tėvynainių širdis. Oi, nel Tik mūs „gudrieji“ partijų lyderiai — karaliai — nukalė

tokius nenaturalius, — tiesiog drakoniškos įstatus, sulig kuriais, Amerikos pilietis lietuvis, gimes ir užaugęs Lietuvoje, jei norėtų čia absigyventi, tai visą dešimtį metų turėtų tėvynėje bastytis lyg koks svetimas, įtariamasis atubalda, kol gaus teisės nusipirkti žemės sklypelį, dalyvaut rinkimuose ir kitas piliečio teises įgis. Mat mūs ponai — augštieji valdininkai, pabūgo, kad pargrižę iš užjūrio tautiečiai su demokratingesniais obalsiais bei prityrimais, negu jų atsineštieji iš Rusijos, — ilgainiui, neatimtų iš jų rankų valstybės vaira. Tat ir nusprendė tokiom griežtom, nepatriotinėm priemonėm užikirsti sau, savo gimnainiūiams bei sėbrams ramų viešpatavimą Lietuvoje. Dėka tokio rūpestingumo valstybės reikalais — šiandien Lietuva jau beveik apvalyta nuo negeistinių „amerikontų“. Kurie jų dar neišdūmė už Atlantiko, tai vyriausia, kad neturi amerikietiškojo pašporto, o be jo dabar Amerikon sunku patekti. Visgi Kaune, Jungtinių Valstybių kontoros kasdien kimšte prisikimšęs grįžtančių lietuvių į naują pasaulį

Bet jau, rodos, pradeda Lietuvos inteligentai susiprasti savo klaidingą manevrą prieš amerikiečius. Jau vis dažniau pasitaiko išgirsti jų rateliuose, suėjimuose besiginčijant tuo klausimu ir baigiant, maž — daug, vienoda išvada: „Negerai, negerai pasielgta pas mus su Amerikos lietuviais! — nėra amerikiečių, nėra nei dolerių“...

Teisybė, kad Lietuvoje šiuo tarpu labai pasigendama Amerikos dolerių. Tečiaus, kad dėl pačių užjūrio brolių stokos čionais kas nors liūdėtų — to negalima sakyti. Zydai, lenkai, rusai — Lietuvos išdidusiai ponijai — buvo ir yra mielesni už tėvynmylius Amerikoš lietuvius. Ar taip bus ir toliau — parodys ateitis... Prieš paskutinius rinkimus jau viena partija — Žemdirbių Sąjunga — įdėjo

savo programon reikalavimą būsimame Seime, kad Amerikos piliečiams lietuviams, parkeliavusiems Lietuvon, iškart būtų leista naudotis visomis mūsų šalies pilietybės teisėmis. Ar naujasai Seimas atkreips dėmesį į tą teisingą reikalavimą — kol kas sunku atspėti. —

Gegužio 1 d. auka.

Šių metų gegužės 1 d. Lietuvos sostinėje — Kaune, nelinksmi švęsta. Šaltas lietus pylė, purškanojo su vėtra kiaurą dieną. Dėl oro blogumo nei paradai negalėjo išeiti į gatves. Ir medžių sodinimo iškilmės, turėjusios įvykti tą dieną Vytauto Kalne, tapo atidėtos sekančiam sekmadieniui.

Kaipo darbininkų šventėje, visos dirbtuvės, krautuvės, pramonės, valdžios bei švietimo įstaigos buvo uždarytos. Nevaikščiojo nei vienarkliniai (kitokių čia nėra) tramvajai, — konkomis vadinami. Jau kad švęst — tai švęst ne juokais! Ir viskas, gal, būtų praėję ramiai, kad ne kruvinas incidentas, vaizduojas, dalinai, mus laisvoji tėvynėj dabartinę tvarką...

Vakare 9-ą val., Mažoj Vilniaus gatvėj, du nakties patruliu vedė girtą kariškį, regis, — į daboklę išsipagirioti. Tasai gi spardosi, keikia, ne pasiduoda. Tame tarpe važiuoja kokia tai ponis ar panelė į gelžkelio stotį. Patruliai sustabdo vežiką, išprašo moteriškę iš vežimo ir jį įsodina girtą kareivį. Toji procedūra, žinia, neaplisėjo be triukšmo. Žmonių susibūrimas bei ergelis atkreipė dėmesį praeivinančio pro šalį Butų sekvestro skyriaus milicininko, Gabrielio Zitinevičiaus, apsirėdžiusio civiliais rūbais. Jis prisiartinęs prie patrulių, patyręs kame dalykas, ėmė jiems išparodyti neteisėtą elgėsi su moteriške ir patarja pasieškot kitą vežiką. Patruliai gi, naudodamiesi savo neapribotu autoritetu nakties laike, atstatė Žiui

į krūtine šautuvus. (Kiti sako, kad Ž. su revolveriu patruliams grasino). Milicininkas spruko bėgti; patroliai šaukia jam „sustok“; nes šausia. Kadgi ans nepaklausė, patroliai jį peršovė. Nuvežtas į ligoninę tuoj pasimirė.

Kaip ištikrųjų toji tragedija tapo suvaidinta — kol kas sunku pasakyti: Milicininkai, apgailėdami savo žuvusį draugą, kaltina patroliu sauvaliavimą. Siegi įtaria velionį more juos provokuoti. Pastarųjų gi šalininkai, teisindami užmušėjų taktiką, savotiškai aiškina: „kad, girdi, milicininkas būtų buvęs uniformoje, patroliai jį nebūtų nušovė“... (Nejaugi pas mus tik kariškio uniformoje asmens neliečiamybė saugotina?!). Laikraščiai, kaip visuomet, tokių žinių neskelbia, arba labai paviršutiniai ir trumpai tepamini panašius įvykius.

Gegužės 4 d., iš parapijos bažnyčios (prie Seminarijos) a. a. Žitinevičiaus kūnas, po kuklių gedulio pamaldų išlydėta į garlavių priestolę, iš kur nunešta į laivą „Venera“ ir išgabenta Vilkijon palaidot jojo gimtinės kapynuose.

Palydėt iš bažnyčios į laivą susirinko milicininkai su savo kapelija ir pusėtinas šiaip žmonių būrys. Keturi milicininkai išnešė ant savo pečių karstą iš bažnyčios. Varpai sugaudė šermenų garsais. Kapelija užtraukė liudnai laidotuvių maršą. Tą graudžią procesiją vedė du vyru kamžose, nešini kryžium. Paskui juodu ėjo kunigas bažnytiniuose rūbuse. Prie pat karsto žygiavo trys verkdami asmens: velionio — dėdė ir dvi jaunos sesutės. Tėvų nebuvo: — jie pirma nelaimingo savo sūnaus nukeliavo į kapus... Dvi savo seseris a. a. Gabrielius Ž. globojo, kaip tėvas ir leido jas iš savo mažos algos į mokslą.

Už valandos bertainio, varpai sustojo skambinę; muzika nutrūko. Visa laidotuvių minia, su karstu ant milicininkų pečių, sustojo šale bažnyčios prie Rotušės aikštės. Ko laukė — iš karto nieks nežinojo, išėmus, regis, vienus milicininkus. Taip, ko ne visą valandą išlaukus, atūžia pašėlusiu bildesiu valdžios automobilius. Sustoja ir iš jo išlįpa — Vidaus reikalų ministeris p. Oleka. Kaip veik jis įsimaišė palydovų eilėse, tuoj vėl varpai ėmė skambinti, kapelija užtraukė gedulio melodiją ir prasi-dėjo neilga eiseną į garlaivių priestolę ir į laivą „Venera“. Čia atnešta karstas, sudėta ant deko, apklota nuo lietaus ir palikta — vien su keliais velionio giminaidiais bei draugais palydovais. Visi kiti iki priestolei ir į laivą atly-dėję, netrukus iškriko. p. Ministeris įsisėdęs į belaukian-tį jo automobilį, su baisiu plerzimu, nelygu orlaivis, nu-vaziavo savosna. Laivui pradėjus judėt, milicininkų ka-pelija sužadė paskutinio atsisveikinimo muzikos kurinį ir po to visi išsiskirstė.

Kaip žmogaus gyvybė šiais laikais branginama Lietu-voje, parodo dar sekantis atsitikimas. Pernai tulo sulen-kėjusio dvarponio 10-ties metų vaikas nušovė lietuvę kaimyno milicininko šeimos tarnaitę. Ji mat atėjo pa-sirinkt rūkštynių į pono lauką. Vaikėzas pamatęs, ėmė ją koliauti ir draust. Mergina, nepaisydama vaikiškų burno-jimų, toliau rinko kaip rinkusi. Perdykęs vaikėzas išsi-traukė iš kišeniaus brauningą ir nudėjo ant vietos mer-giną. Galvažudžio — vaiko turtingi tėvai bei giminės by-lą užtrynė taip, kad nei pėdsakų neliko: ir kaltininkai tapo išteisinti ir nužudytos merginos bėdniškai tėvai jo-kiuo atlyginimo negavo už savo duonpelnės — vienatinės senatvėje paramos gyvastį.

Siandien, belaidojant neseniai nušautą milicininką, ne vienas atsiminė ir tą varguolę tarnaitę, išgamos vaiko užmuštą.

Pastaruoju Kaune trumpais protarpiais automobiliai atėmė tris gyvastis: suvažinėjo mirtinai lietuvių vaiką, žydę ir žyduką. Už dviejų pastarųjų gyvasti kaltininkai bus patraukti atsakomybėn. Gi lietuviuko užmušėju — nepagavę. Suvažinėję vaiką (jį motina buvo pasiuntus krautuvėn duonos nupirkti) automobiliaus okupantai nupleškėjo visu savo greitumu, kad nei šaudydami paskui juos milicininkai nepaviję.

Apskritai, Kaune, kiek teko patėmyti, automobilių greitumo taisyklių niekas nepaiso, o užvis mažiausia, rodos, — ponų ministerių pačios ir draugės, kuomet linksmoje kompanijoje važiuoja prasivėdyt po Kauno dulkėtas gatves. Išgiršti baisų plerpimą ar žviegimą, krypteli į tą kraštą ir pamatai — dulkių besidriekianti debesį paskui belekianti, lyg gaisrininkai, automobilių. Mat Lietuvoje automobiliai dar naujiena; oia jais, regis, ne tiek patogumui, kiek žaislui naudojamas. Tad nēr ko stebėtis, jog prie tokio mažo jų skaičiaus, o, palyginti, per daug nelaimių atsitinka — vis dėlei per greito važinėjimo. Metas jau būtų tokiom sauvalēm padaryt galas.

Petras Mockevičius ir jo Raštai.

(Tąsa iš 5-to „Zv.“ No.)

NEPAZYSTAMAI.

Sutikau tave netyčia
Siauram gyvenimo kely.
Ir pajutau širdy vilyčia
Vos pamačiau tave akia.

* * *

Tu praekridai, kaip meteoras.
Taip greitai, kaip jis išnykai.
Tik naujas mintis ir norus
Tu atminčiai palikai.

1914 m.

UZIA VEJAS...

Užia vėjas, tas galingas!
Medžių plėšdamas lapus.
Ir aš būčiau jam dėkingas,
Kad nupūstų tuos skausmus,

* * *

Kurie širdį man kankina,
Ir sveikata ēda vis,
Kurie grabą man gamina
Ir užmerkti nor akis.

* * *

Veltuo laukiu vis pagalbos
Aš nuo vėjų keturių.
Rasiu ją tiktai ant kalvos
Viduryje kapinių.

1916 m.

IR EINA...

Ir eina mano jaunos dienos...
Vien lydimos skausmų karčių.
O jos pasaulį tik vienos,
Zadėjo laimę ištikrujų!

1918 m.

Aušra rytuose raudonuoja
Tuojau saulutė užtekės!
Ir vyturėliai jau dainuoja.
Jau tuoj saulutė, tuoj tekės.
O laukiu ryto aš, oi laukiu!
Lyg trokštantis vandens,
Kurį tuojau kiti išsėms

1918 m.

PAVASARIO RYTAS.

Grazus ir malonus pavasario rytas!
Saulutė lyg šaiposi iš augšto dangaus,
Daržely bijūnas rasa aptaškytas,
Blizgėjimu džiugina akį žmogaus.
Išėjus į pievą, ir ten pribarstyta:
Žemdirbų ir perlų po kojom gausiai.

1918 m.

1914 m. 12. XII. 1918 m. Dar visai neseniai persitikrinau, kad aš neturiu draugo. Vadinasi mane „draugai“ su manimi visai diplomatiškai — oficiališkai kalba.

Nuokšiol vienas. Tik dabar pastebėjau. Dabar, Petreli, ženg sau vienas, siauru gyvenimo taku ir draugų paieškok. Kam tau jų reikia? Žinok ir su geriausiu draugu skausmais nepasidalyti.

Po ilgų mąstymų nutariau: kad mano ateitis — rašyme. Išdirbti savystovumą. Tik atkaklus laimėja. Reikia mokėti mąstyti ir apmąstyti. Delto nepraleisti progos, kad nepasinaudojus siužetu.

(Dar ne viskas.)

Kas Girdėti Pasaulyje.

LIETUVIŲ STUDENTŲ VARGAI VOKIETIJOJE.

Iš Leipzigo rašo mums bal. 11 d. 1923 m. vienas tėnykščių lietuvių studentų laiška, nusiskundžiant pasunkėjusiomis jiems mokslo aplinkybėmis dėl Klaipėdos prisijungimo prie Lietuvos:

.....Bendrai imant universiteto vyriausybę ir studentai po Klaipėdos įvykių yra nusistatę prieš lietuvius. Užėmus lietuviams Klaipėdą, vokiečių studentų sąjunga oficialiai pareikalavo, kad universiteto senatas prašalintų visus lietuvius iš universiteto ir daugiau iš Lietuvos nieko nepriimtų. Bet senatas be švietimo ministerijos leidimo to padaryti negali, o ministerija, matyt, nepritarė tokiam ultrapatriotiniam studentų išsišokimui. Apskritai po Klaipėdos įvykių lietuviai pasidarė Vokietijoje nemėgiamais „auslanderiais“. Laikraščiai keletą savaičių kitaip nevadino Lietuvą, kaip „razbaininku“ šalimi. Jie negali ramiai pamanyti, kad tokia „suskių“ tautelė („szemaiten“) išdrįso užimti nuo amžių vokišką Klaipėdos kraštą. Toks laikraščių siundymas atsiliepia, be abejonės, ir į santykius vietas vokiečių su lietuvišiais studentais. Lietuviai tai jaučiasi dabar nejaukiai Vokietijoje. Šiomis dienomis, sąryšyje su Klaipėdos generaliniu streiku, vėl pasipylė lietuvių koneveikimas laikraščiuose; didžiausiomis raidėmis ant pirmo puslapio dedami sensaciniai užrašai: „Lietuvių teroras prieš vokiečius Klaipėdoje“, „Lietuviai praliejo nekaltų vokiečių kraują“ ir t.t. Lietuviai

vadinami Puankarė's mokiniais ir padėjėjais. Klaipėdosgi vokiečius ramina, jog ateis išsiluosavimo valanda ir tuomet bus atsiskaityta su visais Vaterlando engėjais.

Kai kurie lietuviai, nesikęsdami tokiose sąlygose ilgiau gyventi, pradeda keltis į kitas Valstybes, juoba, kad gyvenimas Vokietijoje dabar vargiai kiek pigiau kainuoja, negu kitose šalyse. Paveizdan, sviesto svaras kainuoja apie 10 tūkstančių markių; t. y. pusę dolerio, arba prieškarinį vieną rublį. Gera rūbų eilė — 20 dolerių, vasariniai pusbačiai — 4 doleriai, gera skrybėlė — 2 dol. ir t.t.

Naujoji J. V. Valdžia.

Warren G. Harding, Jung. V. prezidentas šią vasarą buvo išvykęs į Alaska, kuriai manoma su laiku suteikti valstybės teises. Kelionėje prezidentas pasakė kelias dešimtis kalbų, o kadgi jo sveikata buvo ne kokia, tad begrįždamas į Wasingtoną San Francisco mieste visai susirgo ir pasimirė 2 d. Rugpiūčio.

Sulyg Jung. Valstybių konstitucija, prezidentui pasimirus, jo vietą užima vice prezidentas, kaip veik jis padaro prisiega, konstitucijos nurodyta, sąžiningai pildyti-
sias prezidento pareigas.

Vice prezidentas Calvin Coolidge buvo beviešis pas savo tėvą ukininką Vermonto valstijoje. In kelias valandas po Hardingo mirimui p. Coolidge buvo prisiekdintas savo tėvo, kuris toje apygardoje ėjo pareigas notaro (re-
jento) ir paliko šalies prezidentu.

Naujasai prezidentas nieko nedarė, kol nebuvo partrauktas iš San Francisco velionies prezidento kūnas ir su atsakomomis iškilmėmis sostinėje Washingtone ir gyvenimo vietoje Marion, Ohio valstijoje, palaidotas.

Prezidentas Coolidge, pasak ano bičiuolių tvirtinama būsias naujasai Lincoln. Iki 19 metų jis dirbo paprastus ukininko (farmerio) bernioko darbus. Paskui išėjo advokato mokslus, buvo Massachusettso valstybės įstatimdaviu, vėliaus gubernatorium. Jis yra labai prieinamas žmogus. Vaikus vakacijų metu leidžia pas ukininkus uždarbiauti. Vyresnysis jo sūnus šią vasarą dirbęs

pas vieną ūkininką naujoje Anglijoje, kaip berniokas, uždirbdamas po 8 ir pusę dolerio dienai.

Pirmutiniu naujojo prezidento rūpesčiu yra sutaikinti besivaidijančius dabar anglių kasyklų savininkus ir darbininkus, kurie nori iškelti straiką Rugsėjo mėnesyje. Visų pripažįstama, kad anglekasių straikas šį rudenį pakeltų ir taip labai augštas anglių kainas, sumažintų anglies iškasimą ir sekančią žiemą daug nuostolių ir vargo Amerikos žmonėms padaryt. Mums einant į spaudą parėina žinios, juog prezidento sušaukti New Yorkan anglekasių ir anglių kasyklų savininkų atstovai nesusitaiko dėl svarbiausių ginčo priežasčių.

NUO REDAKCIJOS.

Pažadėtų straipsnių į „Aušros“ 40 — m. sukaktuvių numerį lauksime iki 10 d. Rugsėjo. Ilgiaus negalim, nes tas knygas turime išleisti be jokio atidėliojimo Spalių m. „Zvaigždės“ laidoje.

“IŠ KELIONĖS PO EUROPAŲ IR AZIJĄ”

Parašė PRANAICIŪ JULĖ

TA KNYGA YRA TAI DIDŽIAUSIAS
SAVO RŪŠIES VEIKALAS

Parašyta „Žvaigždės” redaktorės, J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausias, beabejo, yra aprašymai įspudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomų aprašymai Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Kaina	2 dol.
Audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais su paausnotais kraštais	3.50

“ Ž V A I G Ž D Ė , ”

3654 RICHMOND ST.,

PHILADELPHIA, PA.

„Žvaigždės” seni skaitytojai!

Padėkit mums praplatinti „Žvaigždės” žurnalą – mėnesinę, informacijų pilną knygą.

Metams prenumerata 2 dol.

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida, 188 pusl.60
Antanukas. Apsaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. 40 pusl.15
Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Prietris. Penki tomai, 488 pusl.	2.50
Anima Villiū. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida, 162 pusl.75
Bajoro Vuošvis. Apsaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. 63 pusl.15
Biurokratai. Apsaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. 79 pusl.25
Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius ir kitos apsakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 31 pusl.10
Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaičių Julė. 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai), audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais, pauksuotais kraštais	3.50
Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Šatrijos Ragana. 69 pusl.25
Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. 172 pusl.75
Išpažinties Istorija. Prancuziškai parašė kun. A. Guillois, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas 1916 m.50
Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris). 31 pusl.25
Kunigo giminė. Parašė J. Gerutis. 68 pusl.20
Kaip Elziutė praleido Šv. Jono dieną. Parašė P. D., 63 pusl. ..	.20
Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 28 pusl.10
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laiškų iš Kelionės05
Kun. Dr. M. Gustaitis5
Laisvės Metu. Apsaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas 1908 m. 187 pusl.75
Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštai kun. Antano Miluko. 94 pusl.50

Užprašymus ir pinigus "ŽVAIGDŽĖ" 3654 Richmond St.,
adresuokit: Philadelphia, Pa.

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaip jau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas75
Lietuviškas Albumas. Dalis II. ir III. Lietuvos raštininkai, žymesni vyrai ir typai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. 262 pusl.	2.00
Mercier Kardinolo gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą05
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. 41 pusl	.50
Mūsų Socijolistai. Apsaka iš „Kudlamečio“ atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. 57 pusl.15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzukų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. 27 pusl.10
Mūsų Išganytojus Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. 209 pusl., su paveikslais75
Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. 89 pusl.25
Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaičių Julė. 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tuos šeimynos. Vertė P. Str. 81 pusl.15
Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina05
Pasakyk Matušei, Agnieška, Ant Garlaivio. Trijs Šatrijos Raganos apysakos.15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. 235 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas.10
Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. 72 pusl.25
Patrimpo Laiškai. Kun. Miluko leidimas 1907 m.60
Šventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas, visi 4 tomai	3.50
Drutais audeklo apdarais	4.00
Skuros apdarais	5.00
Skuros apdarais, paaukuotais kraštais	5.50
Šlapius ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. 210 pusl.60
Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. 62 pusl.20

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St.,
adresuokit: Philadelphia, Pa.